PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA SLOVENSKO PRIMORJE

Leto 2. štev. 409 - Cena 4.- lire | Poštnina plačana v gotovini / Spedizione in abbon. postale | TRST, torek, 1. oktobra 1946 | UREDNIŠTVO in UPRAVA, PIAZZA GOLDONI št. 1 - I. Tel. št.: Ur. 93806, 93808 - Upr. 93807. Rokopisi se ne vračajo

Jugoslovanska delegacija z obžalovanjem ugotavlja, da je ostala skupina držav, ki predstavljajo na konferenci večino, pri svojem stališču, da kljub vsem naporom jugoslovanske in nekaterih drugih delegacij za dosego sporazumne rešitve hoče vsiliti svojo voljo narodom Jugoslavije in preprečiti osvoboditev izpod tujega jarma znatnemu delu slovenskega in hrvatskega naroda. Vlada FLRJ ne more priznati niti sprejeti takšne rešitve zato, ker je v nasprotju z osnovnimi pravicami naroda in posameznika.

KARDELJ

PO POTI DEMOKRACIJE PROTI „VARUŠTVU" ZA ENOTNI BLOK VSEH DEMOKRATOV

Za svobodo in kruh delovnemu ljudstvu

Naše ljudstvo nenehno protestira proti krivičnim pariškim sklepom in proti kolonialnim načrtom imperialističnih sil. Njegova ogorčenost zaradi vsiljenih odločitev in njegova odločnost, boriti se do konca, se iz dneva v dan stopnjujeta. To nam je pokazalo tudi zborovanje, ki ga je v nedeljo sklicala SIAU v kinodvorani «Massimo». Dvorana je bila nabito polna, pred vhodom pa je čakala še velika množica antifašistov, ki ni našla v njej prostora. Ko so govorniki izražali misli in skrbi vseh in je zbrano ljudstvo navdušeno pritrjevalo in vzklikalo, da noče v Trstu kolonialnih metod, da noče postati suženj svetovnih reakcionarjev in imperialistov in da odločno odklanja predloge Anglosaksoncev o guvernerjevi oblasti.

Zborovanje je otvoril prof. Ferlan in protestiral proti nedemokratičnosti ZVU, ki je prepovedala zborovanje na prostem. Dejal je, da ne bo nobena ovira preprečila ljudstvu glasno izražati njegovih misli in zahtev.

Nato je spregovoril tov. Destradi. Dejal je, da so imperialistične sile vsilile v tržaškem vprašanju kompromis. Pri tem so namenoma šli mimo volje tržaškega ljudstva, ki jo je jasno izražalo s svojo borbo in s svojo krvjo. Orisal je potek pariške konference in ugotovil, da so vse resnično demokratične sile sveta podpirale naše pravične zahteve in težnje. Pariška konferenca bi morala izzveneti v želji po miru, reakcionarne sile pa so skušale na njej ustvariti osnove za novo vojno. Sklenjen nastop demokratičnih sil je prisilil reakcionarje, da so popolnoma razkrinkali svoje umazane spletke in razblinil vse besedičenje o miru in pravičnosti. Iza koprene lepih besed se je pokazal volčji obraz.

Tudi v Trstu se je dogajalo tako. Prišli so kot jagnjeta, enotni nastop ljudstva pa jih je prisilil, da so pokazali svojo grabežljivost in nasilje. Vsi oni, ki hočejo žrtvovati Trst svojemu imperialističnemu pohlepu, nočejo miru temveč vojno. Toda zgodovina se ne ustavlja. Naše ljudstvo hlepi po svobodi in blagostanju ter se bo odločno borilo proti suženjstvu, zatiranju in bedi.

Nato je tov. Destradi pozval vse demokrate, naj se združijo na osnovi slovensko-italijanskega bratstva ne glede na razlike idealogije, narodnosti in verskega prepričanja ter se skupno uprejo prodiranju anglo-ameriškega imperializma. Če jim je resnično pri srcu blagostanje in svoboda tržaškega ljudstva, so jim vrata odprta. Borili se bomo za demokratični statut, ljudsko skupščino z zakonodajno in izvršno oblastjo, resnično demokratično policijo in za enakopravnost vseh narodov na tem ozemlju. Pozval je k sodelovanju vse razen fašiste, neofašiste in one, ki jih interesi vežejo na anglo-ameriški imperializem. Končal je: «Nočemo več fašizma, borili se bomo do konca in nikomur ne bo uspelo razbiti naš trdni blok.»

Za njim je razvil iste misli v slovenščini tov. Vojmir. Orisal je petindvajsetletno borbo našega ljudstva, izigravanje njegovih žrtev na mirovni konferenci, razočaranje po zmagovitem koncu osvobodilne vojne in [illegible] naslednjimi dogodki. Dejal je: «Gospodi tam na zapadu ni za pravico, ni za mir in svobodo. Iz Trsta hočejo napraviti kolonijo in mostišče; mi pa se bomo proti temu uprli z vsemi silami in preprečili vse nakane.»

Končno je spregovorila še kmetica iz Sv. Ane. Z ginjenim glasom je vzkliknila: «Gospodje v Parizu, ta zemlja je bila že dovolj mučena; zato nočemo biti več sužnji, hočemo le dela, miru in svobode.»

«Hočemo svobode in dela» je klic vsega tržaškega in primorskega ljudstva, ki se dobro zaveda, da te svobode in tega kruha ne bo, če bi prevladale zasužnjevalne namere imperialistov in reakcionarjev.

Ameriška politika sile v Sredozemlju

Washington, 30. Mornariški minister James Forrestal je izjavil, da so ameriške pomorske sile razmestili v Sredozemlju zato, da podprejo izvajanje ameriške zunanje politike. Vidi se, da te sile ne bodo tako kmalu zapustile tega morja. Ameriška mornarica zadržuje svoje sile še nadalje v vzhodnem Atlantiku in Sredozemlju zaradi svojih posebnih namenov predvsem pa za podpiranje politike zavezniških vojaških uprav v zasedbenih področjih in za zaščito koristi in politike ZDA v teh področjih.

Maršal Tito graditeljem Mladinske proge

Naša dolžnost je storiti vse

da preide Julijska krajina v jugoslovansko skupnost

Beograd, 30. Tanjug. — Ob priliki obiska na «Mladinski progi» je imel maršal Tito na velikem zborovanju mladinskih delovnih brigad v Rapatnici govor in med drugim dejal:

«Tovariši in tovarišice, mladinci in mladinke!

Danes sem videl, da je vaša želja, ker smo prišli jaz in moji tovariši v vašo sredino, da vam tudi nekaj povemo. Zadostiti hočem tej želji. Povedati pa vam moram takoj, da nisem prišel sem zato, da vlivam s svojimi besedami novih sil, novega navdušenja za delo in da vas vzpodbujam k delu. To ni potrebno. S svojim dosedanjim delom ste dokazali, da ste za delo zelo navdušeni. Pri delu ste pokazali neizmerno vztrajnost, požrtvovalnost ter pripravljenost za premaganje največjih naporov pri izpolnjevanju nalog, ki jih je prevzela mladina, pa tudi za izvršitev še mnogih drugih nalog, ki vas bodo čakale.

Da je to tako, vidimo najbolje iz tega, da na to progo, ki jo gradite, niso prišle samo številne delegacije, ampak tudi delovne brigade iz drugih dežel. Sem so prišli demokratično usmerjeni elementi mnogih dežel. Prišli so predvsem zato, da se navzamejo navdušenja, ki vlada pri nas in da vidijo, kaj in v čem obstoji ta pogonska sila Jugoslavije, ki žene našo mladino naprej in ki ustvarja iz nje zares neutrudljivega in vztrajnega graditelja nove in srečnejše bodočnosti naše dežele. Mnogi v inozemstvu se sprašujejo za to, kaj ustvarja tako zaupanje med narodi Jugoslavije, ne glede na nacionalnost, kaj utrjuje zaupanje narodov nasproti današnjim voditeljem in kaj ustvarja tako neomejeno zaupanje voditeljev v svoje narode, predvsem pa v vas — v mlado generacijo.

Zasluge mladine za utrjevanje bratstva

Vi dobro veste, da voditelji nove Jugoslavije ne bi uživali takega zaupanja narodov, če ne bi delali tako, kar želi ljudstvo. Če voditelji nove Jugoslavije ne bi izpolnjevali svojih obljub in nalog, ki jih je postavilo ljudstvo pred nje, ne bi uživali zaupanja narodov. Če ti voditelji ne bi do sedaj dokazali, da so tu samo zato, da služijo interesom svojih narodov in da vršijo svoje naloge samo v korist ljudstva, ljudstvo ne bi imelo zaupanja vanje.

Proga in delo na njej ne pomeni samo gradnje nekega za naše gospodarstvo važnega prometnega sredstva, ampak pomeni še nekaj več. Tu se kujejo novi ljudje, ki izhajajo s tega dela prekaljeni v novih pojmih. Ustvarja se delovni kolektiv, ki se ponaša s svojim delom, in z onim, kar ustvarja s svojimi rokami. Tu se ustvarja, prekaljuje in še bolj utrjuje bratstvo in enakost naših narodov. Tu delajo Srbi, Hrvati, Bosanci, Makedonci, Črnogorci in Slovenci. Dela pa tudi sijajna grška mladina, mladina vseh krajev Jugoslavije in vseh nacionalnosti, t. j. mladina vseh naših narodov. Tu dela naša nova generacija. Tu, pri tem delu se še bolj utrjuje bratstvo in enotnost med našimi narodi, za katere so bili ustvarjeni nerazrušljivi temelji v velikem narodno-osvobodilnem boju.

Vi, mlada generacija, imate večkratno nalogo in velike zasluge pri ustvarjanju tega bratstva in enotnosti.

Ko že govorim o vas, mladih Jugoslovanih, bi rad omenil tudi našo mladino iz naše Istre in našega Slovenskega Primorja. Videli ste tukaj, s kakšnim zaupanjem in ljubeznijo gleda ta naša mladina iz nekdaj zasužnjene Istre in Slovenskega Primorja v novo FLRJ.

(Močni vzkliki: «Tito, Primorska Te kliče!» so za nekaj minut prekinili maršalov govor in sprožili manifestacije za Julijsko krajino in Trst).

Ne zapustite nas!

Tu slišimo vzklike mladine Julijske krajine, pa ne samo mladine slovanskega izvora, ampak tudi vzklike vse napredne demokratične mladine iz tega področja, t. j. tudi italijanske, ki je vzklikala: «Ne zapustite nas! Vzemite tudi nas v vašo sredo!» Tovariši in tovarišice, naša dolžnost je, da storimo vse, da pridejo ti predeli, ki so bili stoletja naši, spet v našo skupnost, ki jo nazivamo FLRJ. To sem omenil zaradi tega, ker vem, da je hotela mladina Julijske krajine slišati to od mene. Delali bomo in se borili, da bi se to uresničilo v čim krajšem času. V kolikor bi nam nenaklonjene dežele onemogočile, da to uresničimo do konca, ne bomo nikoli pozabili naše dolžnosti, da to vendarle uresničimo nekega dne. (Navdušeno in dolgotrajno vzklikanje: Tujega nočemo, svojega ne damo! Ne priznamo lažnih mej!).

Ves svet pozna podvige naše mladine

Tovariši in tovarišice! Tu ste lahko videli v svoji sredini ne samo predstavnike mladine drugih dežel, ampak tudi razne delegacije, ki so prišle sem in odšle od tu z velikim dovljenjem, kako nam je uspelo vzgojiti tako mladino. Razgovarjal sem se s člani teh delegacij in jih vprašal, kaj mislijo o tem, kar se dogaja v Jugoslaviji in kaj mislijo o vas, t. j. o naši mladini. Razume se, da so odnesli najlepše vtise, ki so jih lahko tu dobili. Toda vaši vzgledi, ki jih tukaj dajete, prekašajo daleč okvir naše domovine. Danes ne ve samo vsa Evropa, ampak ves svet, s kakimi delovnimi podvigi gradite sedaj to progo. Vaša zasluga je, da ste pokazali s svojim vzgledom pot tudi napredni mladini drugih dežel. Ne bo se tako lahko izbrisalo iz njihovih src ono, kar so videli tu v Jugoslaviji. Jasno je, da smo lahko samo ponosni na tako mladino, ki poganja s takšnim zamahom kolo izgradnje v Jugoslaviji in ki daje vzglede tudi mnogim drugim narodom.»

Danski pisatelj Nexö o novi Jugoslaviji

Društvo slovenskih književnikov je v soboto zvečer v srebrni dvorani hotela Union priredilo svečan banket v čast znamenitemu danskemu pisatelju Martinu Andersenu Nexöju, ki se te dni mudi v Ljubljani. Nexö je v svoji napitnici [illegible] sledeče misli:

«Res je, da živimo v resnih časih. Objektivno so ti časi resni, subjektivno pa je to lep čas. To, kar se danes godi v Sovjetski zvezi in pri nas — to je rojstvo in pri rojstvu vedno teče kri. Vendar to je življenjski sok. — Moj subjektivni vtis je, da je jugoslovansko ljudstvo ra[illegible]no. Ne teži vas več pritisk, kajti pritisk ste odvrgli. Mi, ki živimo še v kapitalističnih deželah, smo pod pritiskom. Zato je za nas krepilno videti vse to in doživeti, kako zagrabi stvar ljudstvo, ko je samo svoj gospodar. — Pesniki in pisatelji v kapitalističnih deželah posedajo po salonih in pisarnah, stvari, ki so daleč od življenja. Da če imajo pesniki in pisatelji poslanstvo, potem je to poslanstvo v tem, da hodijo spredaj, kažejo pot. In ravno tu pri vas vidim, da zavzemajo književniki vodilne položaje v javnem življenju. — Čestitam vam, da ste vse to dosegli in nazdravljam novi Jugoslaviji.

Razstava jugoslovanskih slikarjev in kiparjev

Beograd, 30. Tanjug. — Včeraj so v Beogradu otvorili razstavo Jugoslovanskega slikarstva in kiparstva v 19. in 20. stoletju. Otvoritvi so prisostvovali predsednik prezidija jugoslovanske narodne skupščine dr. Ribar, člani jugoslovanske in srbske vlade, zastopniki diplomatskega zbora, duševni delavci in umetniki.

Razstavo je otvoril predsednik odbora za kulturno in umetnost Vladislav Ribnikar. Ta je podčrtal, da važnost te razstave ni samo v dejstvu, da bo prispevala h kulturnemu razvoju in k vzajemnemu razumevanju jugoslovanskih narodov. Razstava je prvi vrsti namenjena okrepitvi bratstva med slovanskimi narodi. Priredili jo bodo tudi v Sovjetski zvezi, Češkoslovaški, Poljski in mogoče tudi v drugih prijateljskih državah. Razstava hoče prikazati to, kar so jugoslovanski narodi izvršili na polju umetnosti v zadnjih 150 letih.

Podonavje podonavskim državam

Tržaško vprašanje še zmerom nerešeno

Pariz, 30. — Kljub vsem naporom, da bi konferenco pospešili vprašanji o jugoslovansko-italijanski meji in tržaškem statutu še zmerom nista rešeni, čeprav so v odboru za politične in mejne določbe v mirovni pogodbi z Italijo o prvem že glasovali. To priznavajo celo angleški službeni viri, ki ugotavljajo, da Jugoslovani ne bodo podpisali nobene zanje nesprejemljive pogodbe. Angleži sicer mislijo, da bi se morali štirje zunanji ministri velesil sporazumeti o stvari in enostavno narekovati rešitev obeh vprašanj tako jugoslovanski kakor italijanski vladi. Nekaj angleških listov bi rado spravilo ureditev primorskega in tržaškega vprašanja v neko kupčijsko sovisnost s podonavskim vprašanjem, ki so ga Angleži in Američani prav danes z velikim poudarkom načeli. Toda stvari so jasno postavljene. Jugoslavija je v Parizu že štiri krat zapovrstjo izjavila, da pogodbe v njeni sedanji obliki ne sprejme ne prizna in ne podpiše in da od tega svojega stališča ne odstopi, dokler ne bodo sprejete vsaj minimalne jugoslovanske zahteve.

Tržaški pododbor se je nekoliko zamudil pri svojem delu ter je šele danes sestavil svoje dokaj jalovo poročilo za glavni odbor. Pustil je v njem nič manj kakor 43 odprtih vprašanj.

Jalovo poročilo

Tržaški pododbor v soboto ni zaključil sestave svojega poročila, pa je danes nadaljeval svoje delo. V poročilo je bilo treba vključiti vse neskladne določbe petih načrtov za tržaški statut. Izkazalo se je pri tem, da so se v pododboru izmed 48 določb sporazumeli le glede petih. Na mnogih mestih je bilo treba vnesti za določbo istega značaja po 3, 4 in celo 5 različnih predlogov Onih pet določb, glede katerih so se v odboru sporazumeli, se nanaša na sorazmerno manj važna in formalna vprašanja. Poročilo obsega 66 strani.

Na posebni konferenci

bodo velesile in podonavske države uredile plovbo po veletoku in nadzorstvo nad njo

V gospodarskem odboru za Balkan so danes Američani načeli podonavsko vprašanje. Stavili so dodatni predlog k odgovarjajočemu členu mirovne pogodbe z Rumunijo, po katerem naj bi z mirovno pogodbo določili, da je plovba po Donavi svobodna za vse države, vse njihove ladje in vse njihovo blago. Hkratu naj bi se promet po Donavi postavil pod mednarodno nadzorstvo, Rumuniji pa odrekla pravica, da bi izkoriščala prednosti tega prometa z ozirom na svoj položaj ob ustju reke razen, kolikor se to nanaša na vzdrževanje plovnosti reke same. Senator Vandenberg je skušal izvajati pritisk na konferenco in je svoj predlog utemeljeval, češ da svobodne plovbe po Donavi in nadzorstva nad njo ni mogoče ločiti od pojma o miru. Po njegovem mnenju Podonavja tudi ni mogoče smatrati za področje političnega zatišja, ker so se na njem zmeraj pojavljala trenja.

Velika Britanija je predlagala konferenco vseh prizadetih držav in tudi Romunije, ki naj bi se sestala v roku 6 mesecev po uveljavljenju mirovne pogodbe in na kateri naj bi določili nov mednarodni režim za plovbo po Donavi.

Sovjetska zveza pa je vztrajala pri tem, da tega vprašanja ni mogoče rešiti v okviru mirovnih pogodb z Romunijo, Madžarsko in Bolgarijo in da bi ga tudi izven tega okvira smele reševati le prizadete podonavske države.

V razpravi je angleški delegat predvsem Romuniji odrekal pravico, da bi enakopravno sodelovala na taki konferenci. Menil je, da je rešitev podonavskega vprašanja nujna tudi zaradi okoliščine, da sedaj Donavo zanemarjajo in postaja plovba po njej vedno težja.

Jugoslovanski zunanji minister Stanoje Simič se je odločno uprl anglo-ameriškim predlogom, češ da mirovna konferenca za ureditev tega vprašanja sploh ni pristojna, poleg tega pa da so v stvari prizadete le podonavske države, med katerimi je tudi nekaj zmagovalcev. Donava je skupna last držav, ki teče po njih ozemlju in le take države bi morale sodelovati pri kontroli nad plovbo po njej. Če hoče konferenca preko svojega delokroga in podonavskim državam — zmagovalkam vsiliti kakršne koli obveznosti, bi bilo vse njeno delo zaman, kajti prizadete države povsem naravno ne morejo sprejeti pogodbe, ki bi jim nalagala nemogoče obveznosti. To bi ne bilo samo krivično, marveč bi prejudiciralo tudi podpis mirovnih pogodb.

Francoski delegat je predlagal srednjo rešitev, tako da bi ohranili načelo proste plovbe po Donavi, ki ga pa ne bi vnesli v mirovne pogodbe, marveč izoblikovali na posebni konferenci, na kateri naj bi poleg podonavskih držav z Romunijo vred sodelovale Sovjetska zveza, Zedinjene države, Velika Britanija in Francija. Strinjal se je z jugoslovanskim staliscem, da mirovni konferenci ne pritiče pravica, kakor koli določati podonavski kontrolni režim.

Sovjetski delegat Derašenko je ostro nastopil proti anglo-ameriškemu stališču in ga označil za povsem nesprejemljivo. Ni mogoče obnoviti predvojnega kontrolnega režima za plovbo po Donavi, ker tedanji režim ni bil nič drugega kakor krivična prekršitev suverenostnih pravic podonavskih držav. Derašenko je stvar postavil v jarko luč, ko je vprašal, da-li bi Zedinjene države in Kanada, ki imata skupen režim na Šentlovrenški reki pristali na to, da sodelujejo pri nadzorstvu plovbe po tej reki tudi podonavske države. Čemu torej dva različna kriterija, eden za Donavo, drugi za Šentlovrenško reko?

Belgijski delegat je podprl anglo-ameriško stališče, češkoslovaški je menil, da nima podonavsko vprašanje nič skupnega z mirovno konferenco in da bi se moralo še podrobno proučiti. Tedaj sta Vandenberg in Anglež Jebb umaknila svoja predloga in se zrazila za francoskega. Poljski delegat si je izgovoril pravico, da tudi Poljska sodeluje pri ureditvi podonavskega vprašanja. Derašenko je še enkrat odklonil vse zapadne predloge. Pri glasovanju je bil sovjetski predlog odklonjen z 9 proti 5 glasovom, francoski pa sprejet z 8 glasovi prot 5.

Gospoparski odbor za Balkan je imel zvečer svojo drugo sejo. Grški delegat Politis je uveljavljal grške zahteve po vojni odškodnini ki naj bi jih plačala Bolgarija za škodo, ki so jo bolgarske oborožene sile povzročile na grškem ozemlju do trenutka, ko se je Bolgarija priključila zaveznikom. Naprtil je Bolgarom vso škodo, ki so jo dejansko povzročili Nemci. Njeno vrednost je ocenil na 985 milijonov dolarjev.

Bodoče bolgarske in finske oborožene sile

V vojaškem odboru so razpravljali o omejitvi madžarskih oboroženih sil ter o vojaških klavzulah v mirovni pogodbi s Finsko. Češkoslovaški delegat je prvotno predlagal, da bi se madžarske oborožene sile, določene prvotno na 6000 mož, še nadalje omejile na 4000 ljudi. Sovjetski general Slavin pa je apeliral na Češkoslovaško naj s tem ne poveča razlik med velesilami in naj upošteva, da ima Madžarska sedaj demokratično vlado. Če bi Češkoslovaška vztrajala pri svojem predlogu, bi samo podpirala Grke v njihovih enakih zahtevah nasproti Bolgariji. Češkoslovaški delegat Pika je tedaj umaknil svoj predlog. Prav tako je general Pika umaknil predlog o demilitarizaciji enega dela češkoslovaško-madžarske meje. Ob zaključku so zaslišali madžarskega delegata, ki je odklonil vojaške klavzule.

Za Finsko so določili manjšo vojsko, mornarico z 10.000 tonami ladjevja in 60 letal. Zaslišan je bil tudi finski delegat. S tem je vojaški odbor v glavnem zaključil svoje delo.

Proti ameriški letalski ekspanziji

V gospodarskem odboru za Italijo je sovjetski delegat Aurujunian ostro zavrnil ameriški predlog o internacionalizaciji italijanskega civilnega letalstva. Zahteval je za Italijo pravico, da sklepa dvostranske pogodbe z prizadetimi državami o organizaciji letalskega prometa v svojem območju. Italiji ni mogoče vsiliti v trgovinskem prometu neke obveznosti, ki jih druge države zase ne sprejmejo. Angleški delegat je podprl ameriški predlog Arujunian se mu je začudil, ko je vendar jasno, da bo v primeru, da se uveljavijo načela o svobodnem letalstvu, kakor so jih Zedinjene države predlagale na konferenci v Chicagu, Anglija v svojem lastnem območju gladko podlegla premoči ameriškega civilnega letalstva. Nazadnje je bil sprejet ameriški predlog s 14 proti 5 glasovom. Z 12 proti 5 glasovom je bil sprejet nizozemski dodatni predlog, po katerem bodo smela tuja letala pristajati v Italiji ali jo preleteti, tudi če ne bi služila zgolj trgovinskim svrham.

V pododboru za spremembo češkoslovaško - madžarske meje pod Bratislavo pa je bilo včeraj izglasovano poročilo, po katerem naj bi prisodili Češkoslovaški 70 kv. km ozemlja na desnem bregu Donave nasproti Bratislavi. Na tem ozemlju so tri vasi. Za predlog so glasovali štirje delegati, avstralski ni glasoval.

Tržič noče pod Italijo

Silen porast SIAU-ja v zadnjih dneh

Če je kdo mislil, da bodo krivične odločitve pariške konference (četudi še niso povsem dokončne) preplašile antifašistične množice tržiškega okraja, potem se je res hudo zmotil.

Tudi bombe kot ona, ki so jo postavili včeraj v Tržiču, v ul. Trento t. 1, antifašističnim družinam Zanin in Rovis ter podobne ustrahovalne akcije so doslej učinkovale ravno nasprotno. Omenjena bomba je sicer povzročila lažje škode v kleti in uničila vse šipe na poslopju, to pa je bilo tudi vse. Tudi grozilna pisma, s katerimi pozivajo na izselitev, čim bi Tržiška pripadla Italiji in ki so podpisana od «štaba divizije Gorizia», še niso prestrašila nikogar, najmanj pa antifašiste, katerim jih pošiljajo.

V nedeljo je bil naval na volitvah SIAU-ja v Tržiču zelo velik. Že dopoldne je večina volivcev na zasilno prirejenih, vendar pa čednih voliščih oddala svoj glas. Nikjer ni bila udeležba izpod 90%, povprečno pa je volilo 99% volivcev. Na pečini nad Tržičem (Rocca) je na daleč viden ogromen napis «Qui non vogliamo l'Italia». Na vseh voliščih kot na primer v Tržiču, Ronkih, Šempetru, Staranzanu, Škocjanu, Villaraspi, Vistrignu, Panzanu, Arisu, Sampolu, Beglianu, Pierisu, Turiaku, Casseglianu, Foglianu, Selcu, Doberdobu, Vermeglianu, Dobbiju, Redipugli in drugod smo videli resolucije, v katerih poudarjajo: «Odločeni smo vrniti se v hribe, če ne bodo hoteli upoštevati naše volje, da se združimo s FLR Jugoslavijo.

Samo včeraj se je v SIAU vpisalo na desetine članov, ko so izvedeli za zadnje odločitve v Parizu.

Starci in žene, pri katerih nihče ni računal na politično zanimanje, so prihajali v nedeljo na volišča.

Takšne so razmere v Tržiču, kjer peščica fašistov skuša omajati kompaktne ljudske množice s pretnjami o bodočih grozodejstvih karabinerjev kot kaznovanje antifašističnega ljudstva.

Togliatti o sodobnem tisku

S pomočjo denarja širijo lažnive vesti

Rim, 30. - VZN — Včeraj je bilo v Karakalovih Termah zborovanje komunističnega tiska. Komunistični voditelj Palmiro Togliatti je imel ob tej priliki kratek govor.

V svojem govoru je poudaril pomen tiska in nujnost, da ga še ojačijo. Spomnil je na komunistično glasilo, ki je bakla svobode, demokracije in zlasti resnice.

Togliatti je nato govoril proti plutokratom, ki uporabljajo svoj denar za finansiranje časnikov, ki jih je označil za «rumene in lažnive». Kakor v letu 1922, je dejal Togliatti, organizirajo zdaj zarote proti svobodi. Pri časnikih se spet pojavljajo imena mož, ki so se v preteklosti kompromitirali s prejšnjimi režimi.

Tuji novinarji na razpravi proti Stepincu

Beograd, 30. — Včeraj je prišla v Zagreb skupina tujih novinarjev, da skupaj s predstavniki jugoslovanskega tiska prisostvujejo razpravi proti nadškofu Stekincu. Tanjug je sestavil listo predstavnikov inozemskega tiska. Med drugimi so prisotni predstavniki agencije Tass, United Press, France Press, Associated Press, World News Service kakor tudi predstavniki dnevnikov «France Matinale», «New York Times», «Daily Telegraph, «News Chronicle» in «Milano Sera».

Razsodba proti nacističnim organizacijam

Nürnberg, 30. — Mednarodno sodišče za vojne zločince je izreklo danes prve sodbe proti nacističnim organizacijam. Razsodilo je, da so oddelki SS, Gestapo in nacistične varnostne ustanove zločinske organizacije. Odklonilo pa je izjavo o zločinstvu proti glavnemu štabu in vrhovnemu poveljstvu SS, rjavim srajcam in nemški vladi.

Vrhovno poveljstvo in organizacije glavnega štaba ne bodo v celoti spoznane kot zločinske organizacije. Jasen in prepričljiv pa je dokaz o zločinstvu številnih njihovih članov.

Poročajo, da bodo vojne zločince, ko bodo obsojeni na smrt, usmrtili v Nürnbergu in ne v Berlinu, kakor so javili spočetka.

Izjava generala Kurasova o Avstriji

Dunaj, 30. — Na zaključni seji društva za poglobitev gospodarskih in kulturnih stikov z ZSSR je general Kurasov, vrhovni poveljnik sovjetskih čet v Avstriji, v svojem govoru med drugim dejal tudi to-le: «Želimo neodvisno in demokratično Avstrijo, da pa bomo to dosegli, se bomo morali še mnogo boriti. V tej borbi vas bomo vedno podpirali». General Kurasov je ožigosal «nekatere politikante», ki so celo proglasili potrebo razdelitve Avstrije v dva dela. Avtorji teh spletk se predstavljajo kot zaščitniki Avstrije in goreči domoljubi. Da bi uresničili svoje imperialistične želje in držali Avstrijo v svojih rokah, so celo pripravljeni vreči Avstrijcem za vabo kakih 12 milijonov dolarjev. Vsakemu pa mora biti jasno, da stvarne koristi takih «domoljubov» nimajo nič skupnega s koristmi avstrijskega ljudstva».

Eisenhower o totalni vojni

Berlin, 30. (VZN). — General Eisenhower je danes izjavil v Berlinu: Vsak razumen človek ve, da svet ne bi mogel prenesti še ene totalne vojne. Osebno sem mnenja, da mi napredujemo v nasprotnem smislu.

Vloga De Gaullea

Kompromitirane reakcionarne stranke združene v degolistični zvezi

Pariz, 28. — Posebni dopisnik «Izvestij» piše o položaju v Franciji: Reakcionarne sile nimajo v povojni Franciji nobenega imena, pod katerim bi se lahko skrivale. Vse reakcionarne stranke so se namreč pred ljudstvom kompromitirale že za časa osvobodilne borbe s tem, da so sodelovale z Nemci. Po dolgem obotavljanju so te sile sklenile, da bodo izkoristile ime generala De Gaullea. Značilno je, da De Gaulle ni bil temu naklonjen, ni pa niti protestiral. Neki francoski list je zato pisal, da se De Gaulleovo zadržanje lahko tolmači samo kot njegov pristanek.

De Gaulleov sloves je sedaj že zatemnel. Znano je, da je De Gaulle, dokler je bil na oblasti, kazal protidemokratične nagibe. Kljub temu pa jih je še mnogo, ki so naklonjeni De Gaulleu, in sicer v vseh družbenih plasteh. Brezstrankarsko zadržanje, ki ga sam general skuša poudarjati ob vsaki priliki, popolnoma ustreza značaju mnogih Francozov srednjega sloja. Ti Francozi so postali zvesti pripadniki degolistične zveze, ki združuje vse reakcionarne sile Francije. Tisti, ki so pred časom kričali: «oblast Petainu», kričijo danes: «oblast De Gaulleu». Pečat je nov, toda miselnost, zadržanje in metode teh ljudi so ostale iste. Fašisti, ki so na vodstvu te zveze, se niso odpovedali fašističnim metodam in ideji ustanovitve pete kolone. Ni težko uganiti namenov, ki jih ima fašistična klika, degolistične zveze. Njen namen je izločiti francoske demokratične sile in vsiliti reakcionarni režim in diktatorske zakone. Naslanjajoč se na izide referenduma za levičarske stranke so skušali doseči spremembo načrta ustave. A sedaj se reakcija ne zadovolji niti s tem novim načrtom. Značilno je, da je voditelj borbe proti novemu načrtu ustave degolistična zveza, ki se v svojem političnem delovanju poslužuje vseh sredstev, da zmeša politično stanje v Franciji. Izrabljajoč to stanje, se je general De Gaulle zopet pojavil na pozornici in nekateri listi ga imenujejo «rešitelja Francije», podpirajo ga pa voditelji republikanske stranke svobode.

Da je De Gaulle tesno povezan s to stranko, jasno kaže izjava vodje parlamentarne skupine te stranke, ki je izjavil: «Zadržanje De Gaullea glede ustave je v skladu z načeli, ki smo jih mi večno branili».

Francoski volivni zakon sprejet

Pariz, 30. — Danes je ustavodajna skupščina s 311 glasovi proti 234 sprejela novi načrt volivnega zakona, ki ga je predložila komisija za notranje zadeve.

LENINGRAD. — Tovarne aluminija Volkov pri Leningradu, največje te vrste v Sovjetski zvezi, so pred kratkim zopet začele obratovati. Tovarne so bile v vojni popolnoma porušene in so jih sedaj obnovili.

Nesoglasja v Palestini koristijo imperialističnim silam

Palestinsko vprašanje je mogoče pravično rešiti edino na osnovi enakopravnosti in samouprave narodov

Moskva, 30. — V daljšem članku o Palestini piše Leontijev v «Pravdi» med drugim tudi tole: «Palestinsko prebivalstvo, ki je razdeljeno na dve zelo nasprotni si skupini, bo lahko doseglo svoje demokratične pravice samo s pogojem, da angleške čete zapustijo to deželo. Dejstvo, da židovski sionisti kakor tudi arabski nacionalisti zahtevajo vso Palestino zase, ne spreminja prav ničesar na stvari. Narodnostna borba v tej deželi namreč prav nič ne opravičuje angleškega gospostva v Palestini, saj je prav to gospostvo glavni vzrok te borbe. Razdori med različnimi skupinami avtohtonega prebivalstva koristijo vedno imperialističnim organizatorjem, ki postopajo po starem geslu: «Divide et impera». Palestinsko vprašanje je mogoče rešiti pravično kakor to dokazuje izkustvo sovjetskih republik z različnimi narodi, edino na osnovi samouprave narodov, enakopravnosti in demokratičnih svoboščin. Danes postajajo Palestina kakor tudi vse dežele Bližnjega vzhoda interesna sfera ZDA. Angleži pa so sedaj pripravljeni deliti odgovornost o bodoči usodi te dežele samo z ZDA in ne z ZN. Velika Britanija skuša s svojim predlogom o palestinski federaciji ustvariti v tej deželi močno vojaško oporišče. Samo so sebi je razumljivo, da angleške čete ne bodo zapustile Hajfe, izhodišča vseh petrolejskih cevovodov in da bo Velika Britanija obdržala v svojih rokah «svete kraje Jeruzalema kakor tudi svete kraje petrolejskih ležišč».

Londonska K. P. zahteva umik čet iz Grčije

London, 30. — Na kongresu londonskega odseka komunistične stranke so sprejeli resolucijo, s katero zahtevajo čvrsto prijateljstvo z ZSSR in temeljito spremembo zunanje politike Velike Britanije.

V resoluciji zahtevajo obenem prekinitev diplomatskih odnošajev s Francovo Španijo in Grčijo, umik britanskih čet iz Grčije, Bližnjega vzhoda, Indije in Indonezije ter resnično svobodo za Indijo.

Nedopustno zadržanje vojakov

V nedeljo ob pol dvanajstih zvečer se je skupina 13 tovarišev mirno vračala iz gostilne Šuban pri Sv. Ivanu in prepevala. Ko so prišli do krožka «Škamperle», so jih nenadoma napadli ameriški vojaki in jih pretepali s pasovi. Tovariši so se začeli braniti, toda prihajalo je vedno več vojakov. Končno je prihitela na mesto policija. Ni pa aretirala vojakov, temveč 7 tovarišev, ki niso dali nobenega vzroka za ta napad.

Pri tem so ameriški vojaki teže ranili tov. Štoka Silvana, mu prizadejali rano na glavi in poškodovali ključnico. Padel je v nezavest in se šele kasneje osvestil, ko sta ga odpeljala dva tovariša.

Že nekoliko prej je skupina ameriških vojakov metala kamenje v krožek «Škamperle», kjer je bila ljudska veselica. Mladinci so kasneje vojakom preprečili nadaljne poizkuse vznemirjanja.

Ali se bodo selili

IZ ULICE OSPEDALE 8

O vprašanju stanovalcev v ul Ospedale št. 8 smo že večkrat pisali. Sedaj si je tehnični oddelek ogledal poslopje na mestu, kar vliva stanovalcem novega upanja, da ne bodo morali zapustiti svojih stanovanj 12. novembra, to je v roku 45 dni. Kolikor nam je znano, je sedaj potrebna samo še odobritev Urada za javna dela pri ZVU, da se začnejo popravila. Vse tržaško ljudstvo, ki je izrazilo s prizadetimi svo svojo solidarnost, upravičeno pričakuje, da bo Urad za javna dela izvršil svojo dolžnost in tem revnim delavskim družinam omogočil, da ostanejo še nadalje v hiši, kjer so preživeli toliko let.

Slavka v tovarni jute se nadaljuje

Stavka v tovarni jute in v vrvarni še vedno traja. Delavci vztrajajo pri svojih zahtevah, ker se zavedajo, da jih podpira in da je z njimi složno vse tržaško delavstvo. V raznih tovarnah in ustanovah nabirajo še vedno prostovoljne prispevke za stavkujoče.

TRŽAŠKI DNEVNIK

Skupščina odpuščenih državnih nameščencev

Krivic fašizma niso še odpravili

V nedeljo se je vršilo IV. zborovanje odpuščenih državnih in poldržavnih nameščencev, na katerem je predsednik pokrajinskega odbora dr. Zbogar-Brocchi obravnaval odredbe ZVU št. 60 in 174.

Govornik je prikazal neverjetno površnost delovanja komisije, ki ji je conski svet dostavil v izvršitev ukaz št. 60. Danes moramo celo doživljati nesmiselnost, da conska komisija pod ZVU svetuje odpuščenim državnim nameščencem, naj se za svojo stvar ponovno obrnejo na italijansko vlado — namesto da bi poskrbela, da ZVU v smislu omenjenih odredb tem ubogim nameščencem popravi prizadete krivice.

Skupščini je spregovoril tudi tov. Rizzotti v imenu Enotnih sindikatov. Končno so sprejeli protestne resolucije naslovljene na italijansko vlado, ZVU, mirovno konferenco in svetovno sindikalno federacijo.

Preselitev 13. armadnega zbora v Padovo

Urad 13. armadnega zbora za javne objave je danes izdal sledeče poročilo: Glavni stan 13. armadnega zbora se bo preselil v Padovo 1. oktobra 1946, kjer se bo spojil s sedanjim glavnim stanom vojaških sil v srednjem sredozemlju, ki je imel do zdaj sedež v Caserti. Glavni stan 13. armadnega zbora zato kot tak preneha obstajati in postane glavni stan vojaških sil v srednjem Sredozemlju. Glavni stan zavezniških sil je že objavil vzrok za to spremembo, ki se je izvršila v glavnem zaradi štednje z britanskim moštvom. Generalni poročnik sir John Harding bo prevzel naslov «generalni poveljujoči častnik vojaških sil v srednjem Sredozemlju» ter bo nastopil svojo službo s 1. oktobrom 1946. V tem svojstvu bo prevzel poveljstvo vseh britanskih čet v srednjem Sredozemlju ter bo prav tako obdržal poveljstvo vseh zavezniških sil v Julijski krajini.

Povišanje draginjske doklade državnim in poldržavnim nameščencem

V pričakovanju objave tozadevnega ukaza je finančni oddelek Zavezniške vojaške uprave izdal sledeče odredbe:

Višina draginjske doklade in pripadajoča vsota dodatnih doklad za državne in poldržavne nameščence se z veljavnostjo od 1. januarja 1946 poveča za 20% v občinah Trst, Gorica in Pulj, ter za 10% v ostalih krajih v coni A.

Upoštevajoč pa višine cen v posameznih tromesečjih tekočega leta se tako povišane najnižje doklade povečajo še za sledeče: 20% za tromesečje januar-marec; 30% za tromesečje april-junij in 35% za tromesečje julij-september.

Motociklist zavozil v gruco izletnikov

V nedeljo se je pripetila na cesti med Borštom in Lovcem huda nesreča. Ob 18.30 uri se je vračal v Trst z motociklom 27 letni Magnani Giuseppe iz ul. Beccaria in se zaletel v skupino izletnikov. Pri tem se je sam hudo poškodoval, ranjena pa stabila tudi Dujmovič Sonja, stara 21 let, iz ulice Settefontane 60, in 26 letni Moccinichi Bruno iz ul. S. Giorgio 1. Prepeljali so jih v Splošno bolnišnico, kjer so ugotovili, da bosta mlada Sonja in Moccinichi ozdravela v 10 do 15 dneh, da pa je Magnanijevo stanje mnogo resnejše, ker ima več ran

Spomeniki žrtvam fašizma simboli ljudstvu proti imperializmu

Odkritje spomenika v Trebčah

V nedeljo popoldne so z vseh strani prihitele velike množice ljudstva, da se oddolžijo spominu trebenskih žrtev, ki so padle za osvoboditev domovine. Zbrale so se na trgu pred cerkvijo, kjer so domačini postavili spomenik, izklesan iz trde kraške skale, ki bo spominjal na 33 padlih partizanov in umrlih internirancev, ki so umirali z vizijo svobode v očeh; one svobode, za katero se mora naše ljudstvo še danes boriti.

Po cerkvenih obredih je prikorakala pred spomenik četa partizanov in garibaldincev, za njimi pa so nesli veliko število vencev. Partizan je odvil s spomenika zastavo in godba je zaigrala žalostinko, pevski zbori pa so zapeli «Žrtvam» in «Hej Slovani». Nato so spregovorili domačin tov. Pahor, Petronio in Malalan. Vsi so poudarili veliko število žrtev, ki jih je dala ta vasica na pragu Trsta. Ožigosali so spletke imperialistov na mirovni konferenci, katerim vse naše žrtve ne pomenijo ničesar. Tov. Petronio je poudaril bratstvo slovenskih in italijanskih borcev ter želel, da vsi tržaški delavci v duhu prisostvujejo svečanosti. Naj sklepajo v Parizu kakršne meje hočejo, naše meje so začrtane s krvjo in grobovi naših borcev, in kolonija ne bomo postali nikdar. Sledile so razne deklamacije, nakar se je ljudstvo razšlo.

Protestne manifestacije na Goriškem

Sklepe, ki jih je pred dnevi sprejel odbor za politične in teritorialne pogodbe z Italijo na mirovni konferenci, ki sicer niso končno veljavni, so naleteli širom Goriške, zlasti pa tostran francoske črte, na nezaslišan odpor. Ljudstvo se zaveda, da se bliža dokončni rešitvi in da je končno usoda v njegovih lastnih rokah. Vendar je treba ugotoviti, da je naravni odpor proti krivičnemu sklepanju dosegel v ljudskih množicah pravi revolt in čutiti je, da se bo to borbeno in odporno razpoloženje še stopnjevalo. Zlasti se je to pokazalo zadnjo nedeljo v vsej goriški neposredni okolici. Ni bilo vasi in naselja, da bi se ljudje ne zbrali, pisali protestne resolucije, zborovali in spontano demonstrirali. To so dejstva, ki jih morajo v Parizu vsekakor upoštevati

V Renčah:

V Renče so prišle množice iz vseh bližnjih naselij, da skupno protestirajo proti nakanam zapadnih imperialistov in nenaravni francoski črti, ki namerava ločiti čisto slovenske dele in samo Gorico od njenega zaledja. Več ko tisočglava množica je poslušala besede starega partizana, ki je izrazil mnenje in odločnost vseh, ki so se borili proti dolgoletnim tlačiteljem, italijanskim in nemškim okupatorjem. Po mogočnih vzklikih svojemu voditelju maršalu Jugoslavije in pravičnim zahtevam primorskega ljudstva so se množice razšle z globokim prepričanjem, da bo svetovna javnost čula njih glas in podprla zahtevo po spoštovanju svetih načel narodne svobode.

V Podgori:

Tudi v Podgori, ki je dala za časa borbe vse od sebe, so na kulturni praznik v nedeljo manifestirali svojo odločno voljo skupno z Gorico in vso okolico, da bi pripadali Jugoslaviji in se za ta cilj še nadalje borili z vsemi silami in sredstvi, s katerimi razpolagajo. Na prireditvi je govornik iznesel nekaj misli o sklepih in izjavah voditelja jugoslovanske delegacije v Parizu, Kardelja. Množica je burno pozdravila odločno stališče naše delegacije.

Posebno je bilo opaziti enotno gledanje Slovencev in italijanskih antifašistov, stanujočih v Podgori. O tem najodločneje govore resolucije, ki so jih izglasovali v Podgori zadnjo nedeljo. V njih pravijo med drugim: «Opozarjamo predsedstvo mirovne konference, da odklanjamo vsako odgovornost za nadaljnji razvoj na tukajšnjem ozemlju.

V Sovodnjah:

Takšno vzdušje je vladalo tudi na kulturni prireditvi v slovenskih Sovodnjah ob Soči, v tistih Sovodnjah, kjer so naši slovenski ljudje za časa italijanske okupacije skoraj vsi izgubili svojo zemljo in postali najemniki in polovičarji. Zanjih pomeni to strašno dobo. Nikakor nočejo več slišati o kakih črtah, ki bi jih delile od bratov Primorcev in zanje pomenile začetek druge take dobe, ki bi jih izbrisala iz rodne grude.

V znak protesta so ponosno plapolale v nedeljo narodne zastave, pod katerimi je ljudstvo zmagalo.

Zahvala nabrežinskih dijakov Cerkljanom

Nabrežinski dijaki in njihovi starši se iskreno zahvaljujejo vsem, ki so jim pripomogli pri večtedenskem bivanju v počitniški koloniji v Cerknem. Obenem se toplo zahvaljujejo vodstvu Dijaške ma[illegible] v Trstu.

Izleti

PLANINSKO DRUŠTVO V TRSTU priredi v nedeljo 6.10 t. l. izlet v dveh skupinah v Predjamo pri Postojni in na Nanos. Prva skupina pojde do Razdrtega in od tu čez Plešo na Nanos povratek v Predjamo. Druga skupina pa ostane v Predjami in si bo ogledala zgodovinski predjamski grad.

Vožnja za člane 250 lir, za nečlane pa 285 lir. Odhod ob 7. uri zjutraj. Prijave v papirnici Štoka, kjer se dobe vse podrobne informacije.

KINOPREDSTAVE

GLEDALIŠČE VERDI. 21: Dramska družina L. Cimara: «Majhen greh» od A. Birabeau. Novost.
NAZIONALE. 16: «Vihar» - D. Lamour, J. Hall.
SUPERCINEMA. 16: «Čarodejstvo» - M. Denis, R. Brazzi, G. Cervi.
FILODRAMMATICO. 16: «Doživetja v Maroku» - B. Crosby, L. Lamour, B. Hope.
ITALIA. 16: «Macao» (Peklenska igračnica) - S. Hayakawa, E. v. Stroheim.
ALABARDA. 15: «Ujetniki prošlosti» - G. Garson, R. Colman.
IMPERO. 16: «Mož v sivi obleki» - J. Mason, P. Calvert.
VIALE. 16: «Tako je končala ljubezen» - P. Vessely, W. Forst.
MASSIMO. 16: «Škot na dvoru Velikega Kana» - G. Cooper.
GARIBALDI. 16: «Katarina Velika» - D. Fairbanks, E. Bergner.
NOVO CINE. 16: «Pekel v džungli» - F. Giachetti.
CINE MARE. 16: barvani sovjetski film «Kameniti cvet». Predvajan na filmskem festivalu v Benetkah. (Prvič v Trstu).
ARMONIA. 15.30: «Zaročenec moje žene» L. Cortese, V. Carini. De Rosè v «Stari ženskar».
ODEON. 15.45: «Njegova ljubezenska pesem» - F. Gravey.
SAVONA. 16: «Morski angeli» - F. Dee, R. Dellamy.
AZZURRO. 16: «Pohujšljiva igra» - C. Brook.
RADIO. 16: «Šest ur na zemlji» - L. Banks, P. Hillard.
MARCONI. 16: «Gospodični je postreženo».
VITTORIA. Ob 16. in ob 20.15 na prostem: «Car ene noči» - Z. Szelezky.
ADUA. 15.30: «Majhen planinar».
VENEZIA. 15.30: «Ognjena zemlja».
CARDUCCI. 16: «Mrtva tišina v trdnjavi».
BELVEDERE. 16: «Vzviseno poslanstvo» - R. Bellamy, M. Rooney.
ARGENTINA. 16: «Majhna soproga».
GRAD SV. JUSTA. 21: «Idila na Majorki» - A. Calomè, J. Nieto.
CENTRALE. Zaprto zaradi popravil.

Odg urednik DUSAN HRESCAK

MALI OGLASI

TOV. VRABEC JUSTINA z Opčin je izgubila v openskem tramvaju denarnico z osebnimi dokumenti in mesečno tramvajsko izkaznico in denar. Poštenega najditelja naprošamo, da denarnico proti nagradi vrne v upravi «Primorskega dnevnika» ali pa v «Ljudskem domu» na Opčinah.

DENARNICO z dokumenti in denarjem sem izgubila dne 29. t. m. v Borštu na plesišču. Poštenega najditelja naprošam, naj mi vrne vsaj dokumente na naslov: Pečer Viktorija, via Montecchi I., Trst.

NA CESTI STANDREŽ-VRTOJBA se je izgubila listnica z dokumenti. Najditelj se naproša, da jo vrne lastnici.

ŠIVALNE STROJE, tudi neuporabne, ali poškodovane, kupim. Plačam dobro. Ulica dell'Istria 13, trgovina.

GOSPODARSTVO

Posvečajte večjo pažnjo tržaškemu pristanišču!

Promet skozi tržaško luko je znašal v zadnjih sedmih mesecih 1,640.915 ton izkrcanega in komaj 47.888 ton vkrcanega blaga.

To pomeni, da ladje prihajajo polne in se vračajo iz pristanišča prazne.

Obenem smo obveščeni, da je neki češki trgovec izjavil, da se češkoslovaška izvozna trgovina usmerja proti Rotterdamu, četudi je to združeno z valutarnimi težavami. Vendar pa ti prihranijo na času, ker od tam odhajajo ladje dnevno za vse proge.

Ali ne bi bilo umestno in mar ni že skrajni čas, da se služba pomorskega prometa organizira tako, da bi se te ladje vračale polne, tako kot prihajajo? Ali nimajo podjetja in odgovorni činitelji gmotnih koristi, če ladja na svojem povratku ne troši goriva zaman, marveč prevaža blago iz tržaškega zaledja v svet? Vsaka ladja bi morala spremeniti progo za nekaj desetin milj, vendarle bi se ta sprememba in morebitno podaljšanje izplačala.

Prometna funkcija bo v vsakem ozilu zelo važna ne glede na svojo teritorialno pripadnost. Naša dolžnost pa bodi, skrbeti za njegovo bodočnost.

Naši nasveti

Konzerviranje jajc

Jajca spadajo med najvažnejša in najdragocenejša živila. Skoraj ni mogoče shajati brez njih, posebno tam, kjer so v družini otroci in bolniki. Njih hranilna vrednost in prednost, da jih kar najhitreje lahko pripravite kot tečno in okusno jed, je za vsako gospodinjo važna. Ker so pa jajca v času, ko kokoši prenehajo nesti, razmeroma zelo draga, si jih moramo priskrbeti v času, ko jih je dovolj in so zanesljivo sveža ter jih hraniti za čas, ko jih je težko dobiti in so draga. Načini shranjevanja jajc so različni. Vlagamo jih lahko v apneno vodo ali vodotopno steklo ali garantol. V vsakem primeru se drže dobro in dolgo. Vendar pa v tej ali oni tekočini ohranjeno jajce izgubi na okusu, ne dado se kuhati v mleku, ker lupina rada poči. Tudi snega za močnate jedi in slaščice ne moremo narediti iz teh beljakov. Na vsak način so suha sredstva za shranjevanje jajc bolj prikladna. Kmečke gospodinje se poslužujejo zato domačih pripomočkov in imajo prav. Prav dobro in dolgo se ohranijo jajca sveža, če jih vložimo v posodo, napolnjeno z izluščenim fižolom. Nekatere jih hranijo med otrobi. Prav dobro jih ohranimo n. pr. v presejanem pepelu. Seveda moramo biti o svežosti jajc, ki jih hočemo shraniti za kasneje, prepričani. Prav tako ne smemo vlagati umazanih jajc, ampak jih moramo prej v nekoliko osoljeni vodi umiti, jih s čisto krpo obrisati in nato takoj vložiti med pepel ali kjer jih že hočemo konzervirati. Če pa so jajca čista in zanesljivo sveža, tedaj jih ni treba umiti, ker so že itak prevlečena s kokošjim sluzom, takoj ko so izležena in jih to najbolj zanesljivo varuje pred pokvaro. Jajca, ki jih ne nameravamo takoj vložiti, ne smemo tedaj umiti, ker bi s tem odstranili sluz, ki jih varuje pred gnilobo. Če hočemo jajca hraniti v pepelu (nabavimo jih med šmarnimi mašami, od 15. avgusta do 8. septembra), jih položimo v hladno, slano vodo za približno eno uro. Nato jih s snažno krpo posušimo, naložimo drugo poleg drugega in z ožjim koncem navzdol v posodo, v katero smo nasuli plast pepela. Posodo shranimo na hladnem, temnem prostoru, kjer ostanejo popolnoma sveža do rane spomladi, ko jih je na trgu zopet na pretek in so poceni. Uporabnost jajc preizkusimo tako, da trčimo prav narahlo jajce ob jajce s konicima. Najrahlejši dotik izda razpoko, ki jo s prostim očesom niti ne opazimo.

VESTI S PODEŽELJA

Iz Škednja

V nedeljo 29. septembra so slovensko in italijansko prosvetno društvo ter fizkulturno društvo iz Škednja v navzočnosti številnega občinstva otvorili prostor, ki bo v poletnem času služil za prireditve in predavanja. Slovesnost je zadobila res plebiscitaren značaj in prisostvovala ji je tudi večja skupina jugoslovanskega vojaštva s častniki.

Ob tej priliki sta dva antifašista po kratkih govorih izročila kapetanu Šegoti, poveljniku odreda J.A. v Škednju, jugoslovansko in italijansko zastavo kot dokazilo ljubezni in hvaležnosti slovenskih in italijanskih antifašistov iz Škednja do jugoslovanske vojske. Kapetan Šegota se je zahvalil ljudstvu za zastavi in poudaril, da se je med narodi Julijske krajine v skupni borbi skovalo neomajno bratstvo, posvečeno s krvjo padlih junakov.

Zatem se je razvila zabava, ki je trajala pozno v noč.

Repentabor

3000 LIR ZA KORO IN DVA MLADIČA

Na Repentabru je pred kratkim umrl stari župnik. Svoje premoženje je zapustil svojima kuharicama, ki sta pred odhodom v domače kraje prodali novemu župniku nekaj stvari, med drugim tudi kozo — švicarko, odlično mlekarico z dvema kozličema. Za živali, ki so danes vredne najmanj 10.000 lir, sta se pogodili za 5 tisoč. Ob izplačilu pa jima je župnik odrinil le tri siromašne tisočake in ju napotil s primerno «pridigo».

Mavhinje-Nabrežina

ALI ŽE VESTE,

da bomo šli v nedeljo dne 6. oktobra vsi v Mavhinje, kjer nam pripravljajo kulturni užitek s petdejanko «Revček Andrejček»?

Na sporedu so tudi pevske točke in glasba.

Ali že veste, da imajo Mavhinje staro kulturno tradicijo? Zato pokazimo razumevanje, ko se naša kulturna dejavnost drami ob tako težkih okoliščinah.

Ali že veste, da ne bomo iz solidarnosti prirejali na ta dan v vsej okolici nobenih predstav? Ker le tako bomo lahko podprli s čim večjo udeležbo eno izmed najbolj z okupatorjevim terorjem prizadetih naselij v nabrežinskem okraju.

Mila

Št. Peter na Krasu

MASOVNI RODITELJSKI SESTANEK

Ob veliki udeležbi se je vršil roditeljski sestanek. V otvoritvenem govoru je učitelj tov. Cibic povabil roditelje, naj sodelujejo z učitelji in naj jim pomagajo pri vzgojnem delu. Za njim je upraviteljica šole iznesla statistiko šolskega leta in poročala o končani obnovi šole. Sklepali so nato o novih načrtih, nakar se je razvila debata, pri kateri so starši izrazili svoje želje glede bodočega dela.

ŠTUDIJSKI SESTANEK

V novem trimesečnem tekmovanju se je vršil drugi študijski sestanek. Tov. Jež je podal pregled gospodarstva. Omenil je bistveno razliko gospodarstva stare fašistične in nove ljudske Jugoslavije. Naše načelo je načrtno delo, izboljšanje gospodarstva in ohranitev pridobitev narodno-osvobodilne borbe. Podčrtal je udarniško delo, kar daje poseben značaj našemu gospodarstvu.

Zagorje na Pivki

LJUDSTVO SKRBI ZA SVOJE ŠOLE

Ljudstvo Zagorja in okolice je brezplačno izvršilo prevoz drv za šolo iz 25 km oddaljenega gozda ter s tem prihranilo 30.000 lir. Mizarji pa so s prostovoljnim delom popravili okna, vdelali šipe in izvršili še nekaj drugih popravil. Ljudstvo je s tem pokazalo, koliko važnosti polaga na šolo, in s tem na vzgojo svojih otrok.

Odkritje spomenika padlim borcem v Zgoniku

V nedeljo 29. 9. 1946. se je ljudstvo Zgonika oddolžilo padlim borcem za lepšo prihodnost slovenskega naroda. Na to svečanost so prišli ljudje iz bližnjih in daljnjih vasi. Ob 16. uri se je dvatisočglava množica pomikala proti trgu pred cerkvijo, kjer se dviga iz kraškega kamenja zgrajena piramida z rdečo zvezdo na vrhu, simbolom bratstva med narodi. V to piramido je vzidana marmornata plošča z imeni padlih borcev. Združeni pevski zbori so zapeli pretresljivo rusko žalostinko «Žrtvam». Ob zvokih žalostinke, ki jo je igrala godba na pihala s Proseka, je župnik Švara ob duhovni asistenci župnikov iz Sv. Križa in Šempolaja blagoslovil spomenik, ter v lepem govoru označil žrtve, ki so jo padli doprinesli za svobodo svojega naroda. Za njim je govoril borec tov. Milan, ki je med drugim dejal, da so naše meje tam, kjer so jih začrtali stotisočeri borci s svojo krvjo. Po govoru tov. Ada, ki je označil bratstvo, ki je zraslo iz krvi mrtvih, je govoril še zastopnik Prosvetne zveze iz Trsta. Svečanost se je zaključila s himno: «Hej Slovani». Spomenik pa bo ostal svetel opomin vsem ki bi hoteli ponovno zasužnjiti naš narod, vsakemu bo oznanjal, da je to zemlja, ki je prepojena s krvjo najboljših sinov, da je to zemlja ljudstva, ki se je borilo za novo srečno in svobodno bodočnost.

Sporočila in objave

Prireditve, predavanja in sestanki

PROSVETNO DRUŠTVO SLAVKO ŠKAMPERLE priredi dne 3. t. m. ob 20.30 uri v Ljudskem domu pri Sv. Ivanu kulturni večer, na katerem bodo sodelovali društveni mešani pevski zbor pod vodstvom pevovodje tov. Venturinija, violinist prof. Karel Sancin, pianistka prof. Mirca Sancinova, solistka Batistuta ter Slovensko narodno gledališče. Sporedi, ki veljajo kot vstopnice, se dobe v predprodaji pri blagajni zadružne menze pri tov. Trampužu in Šmitu pri Sv. Ivanu.

PROSV. DRUŠTVO «S. JENKO». Danes ob 20.30 uri bo v prostorih krožka «Kralj.č» predavanje tov. Kosovela o pesnikih narodno osvobodilne vojne. Sledi širši sestanek članov.

Enotni sindikati

SINDIKAT PREHRANE. Danes ob 18.30 uri bo sestanek direktivnega sveta.

SINDIKAT OBLAČILNE STROKE. V sredo 2. t. m. ob 18. uri bo izredna skupščina vseh delavcev tovarne Beltram v ulici Imbriani 5.

SINDIKAT STAVBENIKOV. Danes bo ob 18.30 uri na sedežu sestanek direktivnega sveta.

SINDIKAT KOVINARJEV. Danes ob 17.30 bo sestanek posvetovalnega odbora kovinarskih uradnikov. Ob 19. uri pa bo sestanek odbora za malo industrijo. Ob 19. uri pa bo tudi sestanek kovinarjev za ureditev mezd.

TEČAJI IZ KEMIJE IN RUŠČINE. V četrtek 3. t. m. ob 19. uri se bo pričel na sedežu Enotnih sindikatov v ulici Monfort 3 tečaj iz ruskega jezika, ki ga bo vodil prof. A. Selem. V soboto 5 t. m. ob 18. uri pa se bo v istih prostorih pričel tečaj za vsenčiliščnike iz kemije. Predaval bo prof. N. Smidichen. Prijave za ta dva tečaja in za druge se še sprejemajo. Podrobnejše podatke daje šolsko vodstvo v ulici Monfort 3 od 17. do 20. ure.

Občinska kopališča so zaprli

Od danes so zaprta javna kopališča na barkovljanski obali in pri «Lanterni».

Preskrba

NOVE ŽIVILSKE NAKAZNICE. Danes bodo začeli deliti v tržaški občini nove živilske nakaznice za november 1946-februar 1947, ki stopijo v veljavo 1. novembra.

Za prihodnje štirimesečje bodo morali potrošniki izvršiti vpis za vse racionirano blago (vštevši kruh). Izvršiti se bo moral tudi vpis v seznam odjemalcev pri trgovcih. Priporoča se, da vsi, ki ne dobijo nakaznic da dom, pridejo ponjo na občinski živilski urad in sicer dva dni potem, ko so v hiši, kjer prizadeti stanuje, razdelili druge nakaznice.

Nove nakaznice bodo na domu izročili samo v primeru, če bo vsaj en član družine imel osebno izkaznico. V nobenem primeru pa jih ne bodo izročili vratarjem. Priporoča se kontrola pri sprejemu nakaznic. Predvidene so kazni za tiste, ki ne bi vrnili nakaznic tudi začasno odsotnih oseb.

POLOG BONOV ZA TKANINE. Do 5. t. m. morajo trgovine v tržaški občini, ki so pooblaščene za prodajo tkanin «Cotonificio Brunner», položiti v občinskem živilskem uradu piazza Vecchia 1 III. odrezke za prevzem blaga, prodanega v semptembru 1946. Ob tej priliki morajo trgovci predložiti seznam dobljenega in prodanega blaga. Uradne ure: od 8 do 12 in od 16 do 18 ure.

DELITEV MASTI. Z današnjim dnem se prične delitev masti po 180 g na osebo vsem potrošnikom mesta in pokrajine na odrezke VII (mast) živilske nakaznice. Delitev se bo končala 15. t. m. Cena 70 lir za kg.

PREDLOŽITEV ŽIVILSKIH ODREZKOV. Danes morajo vsi trgovci na drobno (trgovci z jestvinami, s prekajenim mesom, mlekarne, pekarne itd.) predložiti mestnemu živilskemu uradu odrezke za sladkor ZVU (odrezek št V), papeški sladkor (odrezek XV.), za 80% testenine ZVU-ja, (odrezki IX in X), testenine ZVU (odrezki št. IX in X dodatne živilske nakaznice za delavce), prikuho za juho (odrezek 29), za izhlapelo mleko (odrezek št. 50), mleko v prahu (odrezek št. 50) in kondenzirano mleko. Predložiti morajo tudi seznam odjemalcev. Mestni živilski urad bo v ta namen odprt nepretrgoma od 8. do 19. ure.

KULTURA

„KAMNITI CVET“

(SOVJETSKI FILM)

Trst ima vrsto kinov, a malo filmov, ki bi res bili vredni, da si jih človek ogleda. Večina so taki, da strežejo nagonom in slikajo udobno meščansko življenje kot vzor tistim, ki ga ne bodo nikdar dosegli. Med take filme se vpletajo še prazne, neumne burke, ki resnično kulturnega človeka samo odbijajo.

Kino, ki takih filmov ne podaja, je v «Domu pristanških delavcev». Ta kino služi res le plemeniti zabavi in umetnosti, zato je treba opozoriti nanj vse, ki jim je do lepega filma in ki jih ne zadovoljuje meščanska filmska navlaka brez vrednosti.

Te dni imamo v «Domu pristaniških delavcev» prekrasen film «Kameniti cvet», ki privablja velike množice. Upravičeno. Takega dela ne vidiš vsak dan, posebno ne v Trstu, ki je tudi s filmskimi umetninami oskrbovan, kakor pritiče zaostalim kolonialnim področjem.

Vsebina filmu je ob kratkem tale: Pastir Danilo ima v sebi iskro, ki mu določa življenjsko pot. Pri starem mojstru v Uralu se uči obdelovati kamen. Fabrikantova žena mu naroči, naj napravi čašo. Danilo dobi od Katje cvet, ki po njem izdeluje čašo. Muka je; na vse pozabi, tudi na dekle, ki jo nosi v srcu. Ko je čaša izgotovljena, ni zadovoljen. Hotel je vdelati v čašo misel na Katjo, a se mu ni posrečilo. Posreči se le onemu, ki je videl čudo, kameniti cvet. V Kačjih gorah zacvete enkrat na leto, tam, kjer gospodari čudovito lepa žena.

Danilo poroči Katjo, a ji ubeži na poročni večer: prav tedaj bo zacvel v gorskem skalovju kameniti cvet. Danilo mora tja. Najde prelepo ženo, a ta zahteva, naj se odpove Katji. Danilo ljubi Katjo, ne more se vezati z gorsko vladarico. Ko zagleda kameniti cvet sredi skalovja, izkleše novo čašo, ki je popolna. Kljub temu ni zadovoljen, hoče ubežati. Vse sile se zarote proti njemu, ne more iz skalnatega kraljestva.

Tudi Katja, ki mu je po duši sorodna, ne more živeti brez njega. Išče ga, bori se s strašnimi ovirami, ki jih je postavila gospodovalna žena med njo in Danilom. Premaga jih in se združi s svojim izvoljencem. Srečna odideta v življenje, soncu naproti.

Misel filma je v tem, da boš v življenju kaj dosegel le z neumornim delom, z največjim trudom. Toda premagati moraš napore, ki so pred teboj odpovedati se moraš mnogočemu, sicer ne boš dosegel cilja. A ne ustraši se nikdar, v človeški misli in v delu je rešitev. Višek človekovega prizadevanja je umetnost. Če se ji predaš, žrtvuj vse, vendar ne pozabi, da je ljubezen tudi nad umetnostjo. Združi ljubezen z umetnostjo!

Film, ki je v barvah, ima poleg čudovitih pokrajin tudi prelepe prizore iz ruskega ljudskega življenja. Že zaradi tega je vredno, da si človek ogleda umetnino.

FIZKULTURA

Ljubljana-Trst 4-3

Tržaška enajstorica je po lepi igri nesrečno izgubila

Že ves teden je športna Ljubljana mrzlično utripala od pričakovanja velikega športnega dogodka, ki je doseglo višek v nedeljo dopoldne, nekaj ur pred odigranjem medmestne reprezentančne tekme Trst-Ljubljana.

Že v zgodnjih popoldanskih urah so se valile množice športnikov proti igrišču FD «Svobode». Prihiteli pa so na to tekmo ne samo Ljubljančani, temveč tudi gledalci širom Slovenije. Že pol ure pred pričetkom je bilo igrišče prenapolnjeno. Športna kronika že leta in leta ni zapisala tolikšnega obiska gledalcev.

Nekaj minut po štirih je pritekla na igrišče v rdečih dresih, burno pozdravljena od tisočev gledalcev, tržaška enajstorica. Stadion se je tresel od vzklikov «Živeli tržaški antifašisti», «Živeli ljubljeni gosti», «Živela SIAU», «Svobodo in pravico Trstu». V teh vzklikih je slovensko ljudstvo izrazilo vso ljubezen in občudovanje vsem antifašistom Julijske krajine. Takoj za Tržačani je pritekla, tudi pozdravljena, enajstorica Ljubljane. Po pozdravnih govorih in izmenjavi cvetlic in daril je dal sodnik tovariš Makorati znak za pričetek.

Tržaška enajstorica je v nedeljo izpolnila pričakovanje ljubljanskih nogometnih ljubiteljev in nogomet, ki ga je igrala, je bil po tehniki in finesi za razred boljši od domače enajstorice. Gledalci so spremljali vsako akcijo, vsak gib tržaških igralcev. Čudili in uživali so ob izredni prožnosti igralcev, njihovi tehniki, hitrosti in kombinatoričnimi zamislicami. Tržaški dečki so akcije izvedli z neverjetno hitrostjo, preigravali so nasprotnike in jih končali z strelom na gol. Vendar pa se je enajstorica, ki je bila sestavljena iz igralcev različnih tržaških nogometnih moštev, uigrala šele deset minut pred koncem. V teh desetih minutah pa je prekosila samo sebe. V peklenskem tempu, z neverjetno hitrostjo, izredno tehniko je dobesedno oblegala nasprotnikova vrata. Žoga je tekla od noge na nogo, ne da bi se jo nasprotniki dotaknili. Vsaka akcija se je končala s strelom na gol in v tem delu je bila samo sreča tista, ki je pripomogla, da niso Tržačani izenačili in še celo zmagali. Cela toča strelov se je vsula na vrata ljubljanske reprezentance, nekaj jih je končalo tik ob prečki, nekaj pa jih je v zadnjem trenutku rešil vratar. Gledalci pa so v teh desetih minutah doživljali vso lepoto nogometne igre. Kljub temu da bi radi vzpodbujali domače igralce, niso mogli kaj, da se ne bi pridružili tržaškim dijakom in delavstvu, ki je v Ljubljani, da ne bi iz vsega grla z njimi vzklikali: «Forza muli», «sotto» itd.

V tržaški enajstorici je bila najboljša krilska vrsta, kjer sta posebno dobro igrala Gianini in Brandolisio II., ter napad s Kertom, Tomasinijem in Padovanom. Šibkejša je bila obramba, kjer je predvsem vratar, ki ni imel najboljšega dne, kriv za poraz.

Tudi ljubljanska reprezentanca je igrala dobro. Igralci so se borili do zadnjega diha. Odlikuje se predvsem po borbenosti. Opaža pa se, kar je posledica dolgoletnega odmora, pomanjkanje tehnike, hitrosti in kombiniranja. Kot posamezniki so prav dobri igralci. Izredno nevarna sta bila desno krilo Razbornik II. in levo krilo Smole. Sploh je bil najboljši del moštva napad, kjer je bil gradilec igre Fajon. Šibkejša je bila krilska vrsta, posebno srednji krilec, ki je igral tretjega branilca.

Zaradi tega ni bilo prave veze med napadom in obrambo. Tudi ostala krilca preveč pazita na krilo in s tem zanemarjata povezavo. Dobra sta bila vratarja, Razbornik I sigurnejši od Žefrana.

Kratek potek igre: Začetni udarec ima Ljubljana. Igra valovi na sredi igrišča in v 8' je Trst z eno svojih kombinatoričnih akcij prišel pred ljubljansko svetišče, kjer so branilci zrušili Padovana. Prosti strel iz 20 metrov je streljal Gianini in polvisoko žogo je s krasnim padecem v levi kot ubranil vratar. Že minuto kasneje je moral ponovno rešiti nevarni strel Padovana. Vzpodbujani od gledalcev so Ljubljančani po predoru desnega krila dosegli kot, ki pa je ostal ne zrabljen.

V 15' je zastal dih vsem navzočim. Napadalna trojica Padovan, Tomasini, Kert je iz srede igrišča, preigrala vse nasprotnike in zaključni Padovanov strel se je od prečke odbil zopet v polje. Ljubljana se je zbrala in pričela ostro napadati po svojih krilih. Po enem takem prodoru je tudi dosegla prvi gol. Vratar Tuta je tekel iz gola, startal na žogo, jo izpustil in v prazen gol je Razbornik II z lahkoto usmeril žogo. 1:0 za Ljublano. Pri svojem startu pa je vrater poškodoval Brandolisija I, ki je nato odšel igrat na desno krilo. S tem se je seveda oslabila obramba.

Po tem golu je Trst zopet prijel vajeti v svoje roke in v 36' izenačil po Brandolisiju I, katerega strel je obsedel v desnem kotu nasprotnikovih vrat. A že dve minuti kasneje je desno krilo Razbornik II po predoru z nenevarnim strelom zopet dosegel gol za Ljubljano. Toda izenačenje je viselo v zraku. In res je v krasni akciji, v kateri je sodeloval ves napad, Trst kmalu izenačil.

V drugem delu je pričela Ljubljana napadati z vso silo. Trst se je dobro branil in vse se je zdelo, da Ljubljana ne bo več uspešna. A v 15' je prišlo do presenečenja. Popolnoma nenevarni Fajonov strel v desni kot je vratar izpustil iz rok. In kar je še hujše, je Ljubljana že čez dve minuti dosegla četrti gol po Kumerju, to pot po krivdi branilcev.

Od tega gola dalje so Tržačani zopet pričeli s krasnimi akcijami prodirati pred ljubljanska vrata. V 25' so dosegli kot in ga zastreljali, v 29' je vratar Ljubljane obdržal ostri strel Kerta, v 31' je Padovan z volejem streljal nekaj centimetrov nad prečko, v 33' je zopet Padovan v soloakciji ušel nasprotnikovi obrambi in njegov strel je končal tik prečke. Še en predor Ljubljane, pri katerem so tržaški branilci v kazenskem prostoru zrušili Razbornika II. Sodnik je prisodil enajstmetrovko, ki jo je Lah zastreljal.

Od tega trenutka naprej pa je Trst pričel z igro, ki bi delala čast vsaki nogometni reprezentanci. Vsaka sekunda je bila nevarna za gol. V 40' je Padovan z ostrim strelom v desni kot znižal na 4-3. Pol minute kasneje je imel levo krilo Belli priliko za izenačenje, a je s 5 metrov streljal v aut. V 41' je rešil Kertov strel vratar. «Forza muli» in tržaški dečki so igrali tako kot še nikoli. Vsak trenutek se je pričakovalo izenačenje. Stalno je igra potekala pred vrati Ljubljane, ki se je branila zagrizeno in ostro. Še nekaj napadov, strelov in sodnik je odžvižgal.

Moštva: Ljubljana: Razbornik I (Žefran), Lah in Sočan, Volavšek (Medved), Zavrl in Žigon, Smole, Hacler (Brodnik). Kumer, Fajon in Razbornik II.

Trst: Tuta, Pietro Belli in Trebiz, Brandolisio II, Gianini in Brandolisio I (Pečar), Pečar (Brandolisio I), Kert, Padovan, Belli (Tomasini), Tomasini (Belli).

Ponoven uspeh jugoslovanske nogometne reprezentance

V nedeljo je v Beogradu jugoslovanska nogometna reprezentanca premagala češkoslovaško nogometno reprezentanco z rezultatom 4-2. Navzočih je bilo več ko 30.000 gledalcev. Jugoslavija je že v prvem polčasu dosegla dva gola. V drugem polčasu pa je Matosić v 15' zabil tretjega, Bobek pa v 25' četrtega. Čehoslovaki so dosegli dva gola, enega v prvi minuti igre in drugega v zadnji minuti igre. Jugoslovanska reprezentanca je s to zmago ponovno potrdila vrednost jugoslovanskega nogometa. V dveh tekmah proti enajstorici Češkoslovaške je dosegla dve zmagi z razliko v golih 6-2.

ZDTV — Nogometni odsek

Danes ob 19.30 uri bo v ulici Galatti št. 20 sestanek vodij nogometnih moštev, ki bodo sodelovala pri Okrožnem nogometnem prvenstvu.

Nova knjiga

Pred kratkim je izšla knjiga «Kapitalizem in delavski pokret», ki jo je napisal tov. Ivan Bukovec-Vojmir. V knjigi je nazorno prikazal delavsko gibanje od prvih početkov pa vse do današnjih dni. Knjiga je zelo zanimiva in pestra. Naroča se pri Ljudski založbi, Trst, «Casa Portuale» in pri odborih naših sindikalnih organizacij.

Iskrene čestitke novoporočencema
JAKOBU TURKU
in
PEPCI KOBALOVI
Turk Franc, Hrenovice-Hruševje, dne 30. septembra 1946.

Goričani, Brici, Vipavci in prebivalci Soške doline poslužujte se domače
KMEČKE BANKE
v GORICI, ulica Carducci 14, Telef. 226
Vlagajte denar na hranilne knjižice, otvarjajte tekoče račune. Pri nas lahko dobite ugodno posojilo. Izvršujemo vse bančne posle točno in solidno.

VINO, novo vipavsko
v skladišču in v gostilni
dobite na Acquedottu št. 96 F. ŠTRANCAR